

Boj, bližina, poslanstvo (4) – »Ne žalostite Svetega Duha«. Mlačnost

Mlačnost je bolezen srca, zaradi katere se nam božje reči upirajo in zaradi katere se človek naposled celo prepriča, da je življenje, resnično življenje, nekje drugje.

4. Feb. 2026

Gre za eno prvih in najbolj znamenitih razodetij Boga, ki jih najdemo v Svetem pismu. Gospodov

angel se prikaže Mojzesu na gori Horeb v obliki velikega ognjenega plamena v sredini grma. »Pogledal je in glej, grm je gorel s plamenom, a ni zgorel. Mojzes je rekel: Moram stopiti tja in si ogledati to veliko prikazen, kako da grm ne zgori!« (2 Mz 3,2-3). Bog je ljubezen, vedno nov plamen ljubezni, ki se z minevanjem časa ne izčrpa in ne pusti za seboj le kadečega se pogorišča. Njegova ljubezen gori večno ter daje toploto in svetlobo tistim, ki ji pustijo, da jih vname. Zato Bog reče Mojzesu: »Jaz sem, ki sem« (2 Mz 3,14). On je Ljubezen, zvesta, vedno živa ljubezen. In s tem ko nas je ustvaril po svoji podobi (prim. 1 Mz 1,27), nas je določil za takšno ljubezen: naše srce ne more živeti s čim manjšim. Naša ljubezen je lahko samo goreča ljubezen, ki se s časom obnavlja in raste.

Morda smo kdaj imeli izkušnjo, da smo se vrnili v hišo, v kateri smo

nekoč živel: kraj, kjer smo ljubili,
kjer smo dajali in prejekali ljubezen.
Zdaj jo najdemo prazno in
zapuščeno, morda celo v ruševinah.
Naše srce presune boleč občutek
nostalgije, ko pomislimo, kako srečni
smo bili tam. Nekaj podobnega se
zgodí, kadar se naše ljubezni ohladijo
in ugasnejo. Vzbuja jo žalost.
Ljubezen, polna toplote, v kateri je
bila večna obljuba veselja, ljubezen,
ki je bila vse ... in ki se je vendarle
spremenila v pepel. Kakšna škoda!
Neki znani pisatelj je to lepo izrazil:
»Kako grozno je, ko nekdo reče:
'Ljubim te,' na drugi strani pa v
odgovor zasliši krik: 'Kaj?'«^[1] Takšna
je mlačnost, ljubezen, ki je bila na
začetku dragocena, ljubezen, ki je
prej razveseljevala srce in navdajala
naše življenje z lučjo, a se je
postopoma iztrošila in skoraj
ugasnila: ljubezen, ki ni prestala
preizkušnje časa.

Smrt v počasnem posnetku

Da se lahko ohladiš, moraš najprej biti vnet, zaljubljen. Zato mlačnost ni nevarnost za nekoga, ki je pravkar izročil svoje srce: njegova ljubezen je še preveč osnovna, preveč naivna. Mlačnost pa je resnična nevarnost za vsako ljubezen, ki že nekaj časa gori. Ne gre za nenadno smrt, ampak za bolezen, ki napreduje skoraj neopazno: smrt v počasnem posnetku, kot je tako imenovana »bela smrt« alpinistov, usodna kombinacija mraza in utrujenosti, v kateri telo polagoma izgublja svojo odzivnost in se na koncu prepusti sladkemu, a smrtonosnemu spancu.

Razmišljanje o mlačnosti se v zgodovini Cerkve pojavi že zelo zgodaj. V 3. in 4. stoletju sta Origen in Evagrij Pontski govorila o duhovni naveličanosti (*acedia*), stanju nezadovoljstva in dušne lenobe, ki se ne pojavi v prvih urah dneva, ki predstavlja življenje, ampak ko je sonce že prehodilo velik del poti in

sije visoko na nebu. Zato sta po navdihu ob psalmu 91 govorila o »opoldnanskem zlu«. ^[2] *Acedia* (akedia) dobesedno pomeni malomarnost, nebrižnost. Nekateri avtorji so jo sicer sčasoma ločili od mlačnosti (*tepiditas*), vendar oba izraza opisujeta isto duhovno stanje: »ohlajanje ljubezni, ki jo zamegljuje zapuščenost in lenoba«, ^[3] malomarnost, ki ogroža človekovo izročitev, kajti »*ipsa caritas vacare non potest*; ljubezen ne more biti nedejavna«, ^[4] ne more iti na počitnice.

Blaženi Álvaro je nekoč zapisal nekaj posebej energičnih vrstic o nevarnem napredovanju mlačnosti: »Z enim pogledom, ugaslim za dobro, in z drugim, ki je posebej izostren na tisto, kar ugaja lastnemu jazu, kopiči mlačna volja v duši usedline in gnilobo sebičnosti in napuha, ki se nalagajo in postopoma povzročajo meseni priokus v celotnem

človekovem vedenju. Če se to zlo ne ustavi, začnejo postajati vse močnejše in bolj izrazite tiste najbolj nesrečne želje, obarvane s temi usedlinami mlačnosti: nastopi želja po nadomestkih; razdražljivost ob najmanjši zahtevi ali žrtvi; pritoževanje zaradi banalnih razlogov; pogovori brez vsebine ali osredotočeni na samega sebe [...]. Pojavi se pomanjkanje mrtvičenja in zmernosti; čuti se prebujaajo s silovitimi napadi, ljubezen se ohladi in izgubi se apostolska vnema, da bi goreče govorili o Bogu.«^[5]

To je pot mlačnosti. V dušo se korak za korakom prikrade žalost, ki zasenči vse: tisto, kar nam je prej napolnjevalo srce, nam ne pomeni ničesar več in začnemo razmišljati posvetno. Mlačnost povzroči izkrivljenje čutov duše, zaradi katerega se nam to, kar je v zvezi z Bogom, upira; in naposled se človek celo prepriča, da je življenje,

resnično življenje, drugje. Iz lastne izkušnje je sv. Avguštin zapisal: »Nič ni čudnega, če se bolnemu goltancu upira kruh, ki gre zdravemu v slast, in je mrzka bolnemu očesu luč, ki je zdravemu prijetna.«^[6]

Kako človek pride v takšno stanje? Kako je mogoče, da se strastna ljubezen tako ohladi? Lahko bi rekli, da je v ozadju tega neko nezadovoljstvo nad življenjem, morda kot posledica nekaterih razočaranj in težav, zaradi katerih se je izgubila preprostost in gorečnost, ki je spremljala prve korake. Ta prelomnica se lahko zgodi na relativno neopazen način, vendar se vtisne v dušo. Človek začne skrajševati čas, namenjen Bogu, ker se mu načrt duhovnega življenja zdi kakor kup obveznosti; preneha sanjati in si prizadevati za apostolsko poslanstvo, morda zaradi sovražnega okolja ali iz obupa, ker vidi le malo sadov. »Vsi iz izkušnje vemo, da

včasih kakšna naloga ne prinese zadovoljstva, ki bi si ga želeli, sadovi so neznatni in spremembe počasne. Človek je v skušnjavi, da bi se naveličal. Vendar ni isto, če kdo zaradi naveličanosti za hip povesi roke ali pa jih za trajno povesi, ker ga premaguje nenehno nezadovoljstvo, žalost, ki izsuši dušo.«^[7] Takšno nezadovoljstvo povzroči, da se srce počasi ohladi, »zaradi zanemarjanja, apatije, nevolje pri vsakodnevnem izpraševanju svojega ravnanja: danes zapostavimo tole; jutri se ne zmenimo za ono, brez razloga opustimo kako dejanje mrtvičenja, zgodi se nam kakšna neiskrenost ... in sčasoma se navadimo na te stvari, ki so Bogu neprijetne, ne da bi jih s spraševanjem vesti spremenili v predmet boja. Tako se začne pot, ki vodi v mlačnost, ne pozabite tega. Skozi špranje tega malomarnega spraševanja vesti vdira mraz, ki naposled zamrzne dušo.«^[8]

Bog trka na vrata našega srca

Na prvih straneh Knjige razodetja je zapisanih nekaj zelo znanih vrstic, katerih ostrina je presenetljiva: »Vem za tvoja dela, da nisi ne mrzel ne vroč. O, ko bi le bil mrzel ali vroč! Ker pa nisi ne vroč ne mrzel, ampak mlačen, sem pred tem, da te izpljunem iz svojih ust« (Raz 3,15-16). Vrstice, ki sledijo, so morda manj znane in pomagajo razumeti, kaj hoče Bog povedati s tistimi tako ostrimi besedami. »Praviš: premožen sem, obogatel sem in ničesar ne potrebujem. Ne zavedaš se, da si siromak in bednež, ubog, slep in nag« (3,17). Niz pridevnikov, ki bi lahko dajali vtis, da je Bog do mlačnih neusmiljen, nam v resnici omogoča, da se zazremo v božje srce. Gospod mlačnemu govori ostro, da bi mu pomagal razumeti njegovo situacijo, tako podobno situaciji človeka iz evangeljske prilike, ki si je po izjemno dobri letini dejal: »Duša,

veliko dobrin imaš, shranjenih za vrsto let. Počivaj, jej, pij in bodi dobre volje« (Lk 12,19). Njegova napaka je, da kopiči zase, namesto da bi bil »bogat pred Bogom« (12,21). Ne zaveda se, da se je zaprl vase in da na ta način naglo drsi v propad.

Trdim besedam iz Razodetja sledijo druge, polne očetovske skrbi, ki kažejo, da Bog ne samo ne obupa nad nami, ampak stori vse, kar je mogoče, da bi spremenil naša srca: »Svetujem ti, da kupiš od mene zlata, v ognju prečiščenega, tako da obogatiš, in belih oblačil, da se pokriješ in se ne pokaže sramota tvoje golote, ter mazila, da si natreš oči in spregledaš. Jaz karam in vzgajam vse, ki jih ljubim: bodi torej goreč in se spreobrne. Glej, stojim pred vrati in trkam. Če kdo sliši moj glas in odpre vrata, bom stopil k njemu in večerjal z njim, on pa z menoj« (Raz 3,18-20). Gospod nas želi rešiti iz tega žalostnega stanja; trka

na vrata naše duše, ker hoče, da se
vrnemo k tesni povezanosti z njim ...
potrebno pa je, da tudi mi
prispevamo svoj delež, da ukrepamo,
da bi naša ljubezen znova zagorela.

Preprečevanje in zdravljenje mlačnosti

»Polovite nama lisice, male lisice,
uničevalke vinogradov, ker sta najina
vinograda v cvetju« (Vp 2,15).

Mlačnost se naseli v duši, ko
izgubimo občutljivost za Boga, ko se
zaupanje sprevrže v brezbržnost.

Res je, da Gospodu ne moremo
ponuditi brezhibne popolnosti,
vendar pa smo lahko do njega
rahločutni in pozorni. In del te
rahločutnosti je tudi kesanje, ko se
zavemo, da smo se slabo obnašali do
njega ali da je bilo v našem ravnanju
malo ljubeznivosti. Zato je treba biti
pozoren na majhne stvari in obujati
kesanje za naše upore do ljubezni,
kot je na primer opuščanje ali

odlašanje z molitvijo zaradi
aktivizma, zamujanje na večerjo, ker
dajemo prednost lastnim stvarjem,
odlaganje kake usluge zaradi lenobe,
reagirane z neprijaznim obrazom ...
Dejanja kesanja, tudi za takšne
stvari, vžgejo dušo: omogočajo nam,
da začnemo znova. »Da, začnemo
znova. Jaz – in predstavljam si, da ti
tudi – začnjam znova vsak dan,
vsako uro, vsakokrat, ko storim
dejanje kesanja, začnem znova.«^[9]

Prej smo omenili potrebo po
skrbnem negovanju držē
spraševanja, ki pomeni iskreno držo
do Boga in do samega sebe.^[10] Od tod
izhaja tudi iskrenost do tistih, ki nas
spremljajo na naši poti k Bogu;
iskrenost, polna učljivosti, ki pusti,
da se od nas zahteva, in na ta način
ohranja našo ljubezen živo.
»Iskrenost in mlačnost sta
sovražnika in se izključujeta. Zato
tisti, ki je iskren, najde moč, da se

bori in zapusti nadvse nevarno pot mlačnosti.«^[11]

Naša ljubezen do Boga ostaja mlada in se obnavlja, ko jo delimo z drugimi. »Ko žerjavica ne zagori, je to znak, da se ohlaja, da je že skoraj sam pepel,«^[12] je nekoč dejal sveti Jožefmarija. Zares, kadar srce ne utripa v želji, da bi se drugi mogli približati Bogu in celo hodili po naši poti, je to morda znak, da smo sami zaspali na nekem ovinku. Zdravilo za prebujenje: »Pozabi na samega sebe ... Naj bo tvoja ambicija živeti samo za tvoje brate, za duše, za Cerkev; z eno besedo, za Boga.«^[13]

Tudi visokomiselnost je odličen protistrup zoper mlačnost: posvetiti tisto najboljše, najdragocenejše v našem življenju Gospodu. Sveti Janez nam pripoveduje, da je Marija, ko je bil Jezus v Betaniji, »vzela funt dragocenega dišavnega olja iz pristne narde, mazilila Jezusu noge in mu

noge obrisala s svojimi lasmi. Hiša se je napolnila z vonjem po dišavnem olju» (Jn 12,1-3). Najboljša dišava, naš največji zaklad, naš najboljši čas, mora biti za Gospoda. Slabo znamenje pa je, če se v nas porodi ocenjevanje, kot v primeru Juda, ki se mu je vse zdelo preveč za Jezusa: »Zakaj tega olja ne bi prodali za tristo denarijev in te dali ubogim?« (Jn 12,5). Juda bo namreč na koncu Učitelja prodal za ceno sužnja ... (prim. Mt 26,15). Majhne ali ne tako majhne žrtve, premagovanja, mrtvičenja nas v notranjosti razvnamejo in prepodijo mlačnost. Spominjajo naše srce, da je vsej svoji krhkosti navkljub sposobno velike ljubezni: »Naredi me iz snega, Gospod, / za človeške radosti, / iz gline za tvoje roke, / iz ognja za tvojo ljubezen.«^[14]

Vsa ta zdravila bi lahko povzeli z ganljivimi besedami svetega Pavla: »Ne žalostite božjega Svetega

Duha» (prim. Ef 4,30). Sveti Duh, ki ne odneha v svojem prizadevanju, da bi v nas upodobil Jezusa, potrebuje našo pripravljenost in poslušnost njegovim navdihom. Pod njegovimi krili bo naše življenje pridobilo tisti smisel poslanstva, ki ga usmerja proč od preračunljivosti in mlačne povprečnosti ter ga lahko navda s pustolovščino: »Kdor se je odločil, da bo vse svoje življenje oblikoval po Jezusu, ne izbira več, kje bo, ampak gre tja, kamor ga pošljejo, pripravljen odgovoriti tistemu, ki ga kliče; tudi ne razpolaga več s svojim lastnim časom. Hiša, v kateri prebiva, mu ne pripada, ker sta Cerkev in svet odprt prostor njegovega poslanstva. Njegov zaklad je, da postavi Gospoda v središče življenja, ne da bi zase iskal drugega [...]. Zadovoljen je z Gospodom in se ne sprijazni s povprečnim življenjem, temveč si goreče želi biti priča in doseči druge; rad tvega in gre ven, ne primoran na že utrjene poti, pač pa odprt in zvest

stezam, ki mu jih kaže Duh: upira se
'životarjenju' in čuti veselje do
oznanjevanja.«^[15]

* * *

V življenju naše matere ni nobene
primesi mlačnosti. Če ogenj, zaradi
katerega gori grm, simbolizira božjo
navzočnost, pa grm sam predstavlja
osebo Presvete Marije, ki sije, ne da
bi bila použita od pričujočnosti
Svetega Duha, ognja božje ljubezni:
»Plamenela si kakor grm, ki je bil
pokazan Mojzesu, in nisi zgorela.
Topila si se, a nisi bila použita [...].
Stopljena z ognjem si črpala moč iz
prav tega ognja ter gorela
vekomaj.«^[16] Prosímo jo, naj nam
pomaga, da bo tudi naša ljubezen do
Boga vedno goreča; naj ljubezen do
svete Marije v naših srcih razvname
»živi ogenj«.^[17]

[1] J. D. Salinger, *Levantad, carpinteros, la viga del tejado*, Edhasa, Barcelona, 1986, str. 80.

[2] Prim. E. Boland, »Tiédeur«, *Dictionnaire de Spiritualité*. Prim. Ps 91(90),6: »Ne boš se bal nočne strahote, ne puščice, ki leti podnevi, tudi ne kuge, ki hodi v temi, ne zla, ki pustoši opoldne.«

[3] F. Ocáriz, *A la luz del evangelio*, Studium, Madrid, 2020.

[4] Sv. Avguštin, *Enarrationes in Psalmos* 31, 5.

[5] Bl. Álvaro, Pastirsko pismo, 9. 1. 1980, št. 31.

[6] Sv. Avguštin, *Izpovedi*, 7, 16.

[7] Frančišek, *Evangelii gaudium*, št. 277.

[8] Bl. Álvaro, Pastirsko pismo, 8. 12. 1976, št. 8.

^[9] Sv. Jožefmarija, *Dialog z Gospodom*, št. 16.

^[10] Prim. sv. Jožefmarija, *Pismo 1*, št. 34.

^[11] Sv. Jožefmarija, *Navodilo*, 8. 12. 1941, op. 122.

^[12] Sv. Jožefmarija, citirano v: *Crónica*, 1973, str. 640–641 (AGP, biblioteca, P01).

^[13] Sv. Jožefmarija, *Brazda*, št. 630.

^[14] E. de Champourcin, *Presencia a oscuras*, Rialp, Madrid, 1952, str. 21.

^[15] Frančišek, Homilija, 30. 7. 2016.

^[16] Prim. sv. Amadej iz Lausanne, *Homilías marianas* (Sources Chrétiennes, 72), III, 313-317.

^[17] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 326.

José Brage

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/boj-blizina-poslanstvo-4-ne-
zalostite-svetega-duha-mlacnost/](https://opusdei.org/sl-si/article/boj-blizina-poslanstvo-4-ne-zalostite-svetega-duha-mlacnost/) (11.
Mar. 2026)